

**Dwudzieste dziewiąte posiedzenie
Polsko – Niemieckiej Komisji do spraw
Wód Granicznych**

**Drezno, Republika Federalna Niemiec
13 – 14 września 2022 r.**

PROTOKÓŁ
z dwudziestego dziewiątego posiedzenia
Polsko – Niemieckiej Komisji do spraw Wód Granicznych

Dwudzieste dziewiąte posiedzenie Polsko-Niemieckiej Komisji do spraw Wód Granicznych, zwanej dalej „Komisją”, odbyło się w Dreźnie (Republika Federalna Niemiec), w dniach 13 – 14 września 2022 r.

Posiedzenie prowadziły:

Przewodnicząca polskiej części Komisji

Monika Niemiec-Butryn

Przewodnicząca niemieckiej części Komisji

Heide Jekel

Posiedzeniu przewodniczyła

Heide Jekel

Skład delegacji polskiej i niemieckiej stanowi **załącznik nr 1** do niniejszego protokołu.

Strony wzajemnie poinformowały się, że protokół z dwudziestego ósmego posiedzenia Komisji został zatwierdzony przez właściwe organy, zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym każdego państwa.

Dokonano przeglądu aktualnego stanu współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych. Po przeanalizowaniu zadań wynikających z tego przeglądu oraz zgodnie z postanowieniami **Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych**, podpisanej w Warszawie dnia 19 maja 1992 r., zwanej dalej: „Umową”, w odniesieniu do poszczególnych punktów porządku dziennego posiedzenia uzgodniono, co następuje:

1. Uzgodnienie porządku dziennego dwudziestego dziewiątego posiedzenia Komisji
(punkt 1 /28 posiedzenia)

Uzgodniono porządek dzienny dwudziestego dziewiątego posiedzenia Komisji, stanowi on **załącznik nr 2** do niniejszego protokołu.

2. Skład Komisji
(punkt 2 /28 posiedzenia)

Przewodniczący delegacji polskiej i niemieckiej poinformowali się wzajemnie o składzie Komisji. Skład ten stanowi **załącznik nr 3** do niniejszego protokołu.

3. Omówienie i uzgodnienie spraw Grupy Roboczej W1

(punkt 3 /28 posiedzenia)

3.1 Sprawozdanie Grupy za rok 2021

(punkt 3.1 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła sprawozdanie Grupy **W1**. Sprawozdanie to stanowi **załącznik nr 4** do niniejszego protokołu.

Komisja przyjęła do wiadomości co następuje:

Grupa robocza stwierdza, że zadania stałe i operacyjne określone w planie pracy na rok 2021 nie zostały w pełni zrealizowane ze względu na sytuację epidemiczną.

1. W ramach codziennej, hydrologicznej sygnalizacji informacyjnej i powodziowej obie strony dokonują wymiany danych dotyczących stanów wody, przepływów i temperatury wody. Przekazują one zestawione prognozy hydrologiczne. Codzienna wymiana informacji na temat stanów wody Odry i jej dopływów, jak również prognoz hydrologicznych będzie kontynuowana.
2. Hydrologiczne bazy danych zostały uzupełnione o wyniki wspólnych/jednoczesnych i dodatkowych pomiarów na Nysie Łużyckiej i Odrze granicznej. Dokonano wymiany tabel dotyczących stanów, przepływów i temperatur wody, a wartości przepływów zostały wspólnie uzgodnione. Wartości te stanowią podstawę dla opracowania bilansów gospodarki wodnej, przygotowania prac projektowych, jak też dla opracowania modeli matematycznych. Z zebranych danych korzystają też Grupy W2, W4 i W5. Wspomniane prace będą kontynuowane.
3. W grudniu 2021 wydawnictwo IMGW-PIB opublikowało monografię „Przebieg i skutki wybranych powodzi w dorzeczu Odry od wieku XIX do dziś” (ISBN: 978-83-64979-45-3. Licencja: CC-BY 4.0). Publikacja ta musi być jeszcze przetłumaczona na język niemiecki.
4. Odnośnie następstw eksploatacji kopalń odkrywkowych węgla brunatnego, obie strony przeprowadziły w roku 2021 dwukrotnie – w kwietniu i wrześniu pomiary wód podziemnych. Ze względu na pandemię COVID-19 nie odbyły się wspólne pomiary stanów wód podziemnych. Pomiary wykonała każda strona oddzielnie, strony dokonały wymiany wyników. Wyniki pomiarów zostały włączone do hydrogeologicznej bazy danych. Prace będą kontynuowane.
5. Ze względu na pandemię COVID-19 narada Grupy Ekspertów Grupy W1 w dniach 17/18 maja 2021 odbyła się w formule spotkania online, na którym obie strony wypracowały i uzgodniły wspólna ocenę hydrologiczną Nysy Łużyckiej i Odry granicznej dla lat hydrologicznych 2019 i 2020. Dokonane dla lat 2019 i 2020 oceny Odry i Nysy Łużyckiej przekazały obie strony pod koniec maja 2021 właściwym przewodniczącym Grupy W2.
6. W dniu 17 marca 2021 r. odbyła się ostatnia konferencja online na temat „NEYMO-NW – Lausitzer Neiße/Nysa Łużycka – modelowanie klimatyczne

i hydrologiczne, analiza i prognoza zasobów wodnych w warunkach niskich przepływów". Wyniki pracy osiągnięte w ramach projektu zostały opublikowane na stronie internetowej <http://neymo.imgw.pl/>. Wspólna praca "Niskie wody i minimalne przepływy w Nysie Łużyckiej - transgraniczne metody określania i oceny" jest dostępna na stronie internetowej LfULG (<https://publikationen.sachsen.de/bdb/artikel/37531>).

7. Ze względu na pandemię COVID-19, także w roku 2021 nie mogło odbyć się spotkanie robocze Grupy „Zmiana klimatu, skutki zmiany klimatu”. Należy jednak dążyć do tego, aby takie spotkanie robocze się odbyło. IMGW-PIB i LfULG potwierdzają swoje zainteresowanie współpracą w zakresie adaptacji do zmiany klimatu.

3.2 Plany pracy Grupy na rok 2022 (aktualizacja) i 2023 rok (punkt 3.2 /28 posiedzenia)

Komisja zatwierdziła z mocą wsteczną zaktualizowany plan pracy Grupy **W1** na rok 2022 i plan pracy Grupy na rok 2023. Plany te stanowią załączniki nr 5 i 6 do niniejszego protokołu.

Komisja zleciła Grupie W1 realizację zwłaszcza następujących zadań:

1. Kontynuacja prac nad opracowaniem systemu wymiany danych hydrologicznych za pośrednictwem serwera HTTPS, przy czym otwiera się możliwość rozszerzenia zakresu danych oraz szybkiego dalszego opracowywania hydrologicznych prognoz sygnalizacji powodziowej na wodach granicznych;
2. Kontynuacja wspólnych badań w dziedzinie oddziaływań wszystkich kopalń odkrywkowych na zasoby wód powierzchniowych i podziemnych na obszarze granicznym oraz wspólne przetwarzanie i analiza danych w celu weryfikacji już istniejących wzgl. opracowania nowych modeli bilansu wodnego;

Komisja zaleca również budowę trzech nowych punktów pomiaru wód podziemnych po stronie polskiej w rejonie ściany szczelinowej kopalni odkrywkowej Nochten/Reichwalde. Budowa finansowana będzie przez firmę LEAG, jako operatora kopalni odkrywkowej;

3. Kontynuacja regularnego opracowywania map hydroizohips dla obszaru niemieckich i polskich kopalń odkrywkowych węgla brunatnego na podstawie wspólnie/jednocześnie przeprowadzonych pomiarów w ramach Grupy W1, zgodnie z Zasadami Współpracy;
4. Kontynuacja monitoringu pobierania wody z Nysy Łużyckiej w celu przerzutu wody do Sprewy, zgodnie z koncepcją monitoringu, zaktualizowaną w roku 2014;
5. Wykorzystanie wyników pracy Grupy **W1** do działalności naukowo-badawczej, zajmującej się tematyką zmiany klimatu i jej oddziaływaniem na gospodarkę wodną;

6. Kontynuacja spotkań Grupy Ekspertów "Zmiany klimatu, konsekwencje zmian klimatu";
7. Aktualizacja bilansu wodno-gospodarczego Nysy Łużyckiej z 2001 r. w ramach grupy ekspertów składającej się z przedstawicieli grup **W1** i **W5**.

3.3 Inne sprawy

(punkt 3.3 /28 posiedzenia)

Strona polska poinformowała, że II Międzynarodowa Konferencja „Meteorologia, Hydrologia, Ochrona Środowiska, Gospodarka Wodna, Żegluga – badania naukowe i problemy” odbyła się we Wrocławiu w dniach 24-25 listopada 2021 r. jako konferencja online. Wydawnictwo podsumowujące jest dostępne na stronie internetowej konferencji pod adresem:

<http://konferencjawroclaw.imgw.pl/konferencja/>

3.3.1 Zaopatrzenie w wodę Świnoujścia-Zachód (wschodnia część wyspy Uznam)

(punkt 3.3.1 /28 posiedzenia)

Ze względu na pandemię COVID-19 i zamknięcie granicy nie odbyły się w roku 2021 żadne wspólne pomiary. Zostały one przeprowadzone przez stronę niemiecką i polską oddzielnie. Obie strony dokonały wymiany wyników. Planuje się ponowne prowadzenie wspólnych pomiarów po zakończeniu pandemii COVID-19.

Dnia 19 października 2021 r. w Ückeritz odbyło się pierwsze spotkanie niemiecko-polskiej Grupy Ekspertów Grupy **W1** w sprawie aktualizacji transgranicznego modelu geohydraulicznego. Na tym posiedzeniu przedyskutowano i uzgodniono zarys projektu do tematu „Transgraniczne modelowanie geohydrauliczne w celu określenia możliwych ilości poboru wód podziemnych przy szczególnym uwzględnieniu zrównoważonego gospodarowania wydajnością studni oraz utrzymania zależnych od wód podziemnych typów siedlisk przyrodniczych FFH w zlewni rejonu zaopatrzenia Uznam Wschodni/Świnoujście”. Grupa **W1** zatwierdziła zarys projektu, dzięki czemu Krajowy Urząd Środowiska, Ochrony Przyrody i Geologii Meklemburgii – Pomorza Przedniego może ogłosić przetarg na ten projekt.

Ze względu na pandemię COVID-19 nie doszło w roku 2020 i 2021 do spotkania ze stroną niemiecką w sprawie strefy ochronnej ujęcia wody „Granica”. Dlatego nie udało się ustalić zakresu niezbędnych dokumentów i zapisów w celu umożliwienia złożenia stosownego wniosku o delimitację strefy ochronnej po stronie niemieckiej dla polskiego ujęcia wody „Granica” w Świnoujściu. Zadanie to będzie kontynuowane w następnych latach. Delimitacja strefy ochronnej została dokonana po stronie polskiej w roku 2020.

Komisja oczekuje, że będzie nadal informowana o aktualnych krokach na następnym posiedzeniu.

3.3.2 Monitoring Nysy Łużyckiej pod względem przerzutu wody do dorzecza Sprewy

(Punkt 3.3.2 /28 posiedzenia)

W dniu 1 marca 2022 r. na zaproszenie LMBV odbyła się dyskusja online z przedstawicielami Grup **W1**, **W2**, **W4** i **W5** nad raportem rocznym 2021 w sprawie realizowanego monitoringu poboru wody z Nysy Łużyckiej w celu przerzutu do Sprewy. Przed naradą LMBV przedstawiło uczestnikom „Zaktualizowaną koncepcję monitoringu od roku 2023”, którą należało dopasować do wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej UE, zgodnie z ustaleniami z omówienia raportów rocznych z roku 2019 i 2020. Uczestnicy zostali poproszeni o przesłanie do LMBV stanowisk i uwag do zaktualizowanej koncepcji monitoringu do dnia 25 marca 2022 r. Po uwzględnieniu uwag, pod koniec maja 2022 r. LMBV przesłał koncepcję monitoringu Grupom **W1**, **W2**, **W4** i **W5**.

Komisja oczekuje na dalsze informacje w sprawie.

4. Omówienie i uzgodnienie spraw Grupy Roboczej W2

(punkt 4 /28 posiedzenia)

4.1 Sprawozdanie Grupy za rok 2021

(punkt 4.1 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła sprawozdanie Grupy **W2**. Sprawozdanie to stanowi **załącznik nr 7** do niniejszego protokołu.

Komisja przyjęła do wiadomości, że w roku 2021:

- nie zrealizowano wszystkich zaplanowanych badań jakości wód odcinków granicznych Odry i Odry Zachodniej. W punkcie poboru Łomy pobory prób po stronie niemieckiej nie były możliwe z powodu wysokich stanów wód w marcu i maju oraz w Widuchowej i Mescherin w lutym z powodu oblodzenia;
- odbyły się trzy spotkania w trybie on-line: Grupy Ekspertów ds. monitoringu (22 marzec 2021 r.), Grupy **W2** (23 marzec 2021 r.) oraz Grupy Ekspertów ds. badania wód Zalewu Szczecińskiego i Zatoki Pomorskiej (25 listopad 2021 r.);
- Grupa **W2** i grupy eksperckie wszystkie konieczne uzgodnienia prowadziły drogą e-mailową i telefoniczną;
- sporządzono ostateczną wersję oceny jakości wód granicznych 2019 i opublikowano na portalu Wasserblick.

4.2 Raporty o jakości wód granicznych za rok 2020

(punkt 4.2 /28 posiedzenia)

Ostateczna wersja „Raportu o jakości polsko-niemieckich wód granicznych za rok 2020” została przekazana Komisji. Komisja przyjęła Raport za rok 2020.

Komisja zaproponowała kontynuowanie wspólnych prac mających na celu określenie przyczyn przekroczenia środowiskowych norm jakości i prosi dalej być o tym informowana.

4.3 Plan pracy Grupy na rok 2023

(punkt 4.3 /28 posiedzenia)

Komisja zatwierdziła plan pracy Grupy **W2** na rok 2023. Plan ten stanowi **załącznik nr 8** do niniejszego protokołu.

4.4 Zapewnienie jakości badań

(punkt 4.4 /28 posiedzenia)

Laboratoria biorące udział w badaniach wód granicznych wymieniają informacje o stosowanych metodykach badawczych oraz prowadzą merytoryczną dyskusję nt. zapewnienia jakości w ramach prac Grupy ekspertów ds. zapewnienia jakości analiz (dla wód płynących) oraz w ramach prac Grupy ekspertów ds. badania wód Zalewu Szczecińskiego i Zatoki Pomorskiej (dla wód przybrzeżnych i przejściowych). Wszystkie laboratoria badające wody graniczne posiadają wdrożony system jakości potwierdzony certyfikatem akredytacji ISO 17025.

W 2021 r. nie odbyło się spotkanie Grupy ekspertów ds. zapewnienia jakości analiz.

4.5 Wspólne prace mające na celu określenie przyczyn przekroczenia środowiskowych norm jakości

(punkt 4.5 /28 posiedzenia)

W celu dalszego wyjaśnienia przyczyn przekroczenia środowiskowych norm jakości Grupa **W2** prowadzi stopniową analizę problematycznych substancji, dostosowaną do terminów osiągnięcia celów środowiskowych.

W 2021 roku zakończono analizę dwustronnych wyników pomiarów rtęci i tributyllocyny.

5. Omówienie i uzgodnienie spraw Grupy Roboczej W4

(punkt 5 /28 posiedzenia)

5.1 Sprawozdanie Grupy za rok 2021

(punkt 5.1 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości, że w roku 2021 nie odbyła się narada Grupy **W4**. Komisja przyjęła w miejsce sprawozdania Grupy **W4** pisemnie sporządzoną wymianę informacji w sprawie Nysy Łużyckiej za rok 2021 oraz pisemnie sporządzoną wymianę informacji na temat odcinka granicznego Odry za rok 2021, które stanowią **załączniki nr 9 i nr 10** do niniejszego protokołu.

5.2 Plany pracy Grupy na rok 2023

(punkt 5.2 /28 posiedzenia)

Komisja zatwierdziła plan pracy Grupy **W4** na rok 2023. Plan ten stanowi **załącznik nr 11** do niniejszego protokołu.

Komisja zleciła grupie **W4** koordynację odpowiednich działań na rzecz utrzymania wód granicznych Nysy Łużyckiej, Odry i Odry Zachodniej, które są realizowane przez odpowiedzialne instytucje.

5.3 Inne sprawy

(punkt 5.3 /28 posiedzenia)

5.3.1 Ochrona przeciwpowodziowa dla Guben – Alte Poststraße i dla Gubina

(punkt 5.3.1 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości informację Strony niemieckiej, że dla 2 odcinka budowy, obiektu częściowego 2 dostępna jest decyzja o zatwierdzeniu planu prawnie wiążącego z dnia 5 kwietnia 2017 r. Prace budowlane zostały zlecone. Realizacja projektu budowlanego rozpoczęła się i ma potrwać do stycznia 2023 r. a główne prace budowlane związane z ochroną przeciwpowodziową na obszarze Nysy Łużyckiej zostaną zakończone w październiku 2022 r.

Dla 2 odcinka budowy, obiektu częściowego 3 (około 200 m remontu istniejącej przeciwpowodziowej ściany ochronnej) przygotowywane jest rozstrzygnięcie wyboru wykonawcy robót budowlanych. Przetarg ma się rozpocząć we wrześniu 2022 roku. Rozpoczęcie budowy zaplanowano na marzec 2023 roku. Prace potrwać prawdopodobnie do początku 2024 roku.

Komisja zapoznała się również z informacją ze strony polskiej, że obecnie oczekuje na zakończenie procesu planowania w ramach Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym i jego zatwierdzenie. Plan ten będzie podstawą do dalszych działań ochrony przeciwpowodziowej, w tym koncepcji zabezpieczenia obszaru problemowego w rejonie miasta Gubina wraz z wykonaniem dokumentacji projektowej dla wariantu rekomendowanego. Komisja poprosiła Grupę **W4** o informację nt. stanu realizacji przedsięwzięć w Gubinie i Guben podczas następnego posiedzenia.

5.3.2 Ramowy plan utrzymania Nysy Łużyckiej

(punkt 5.3.2 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości informację strony niemieckiej, że z powodu pandemii Covid-19 przesunięto wykonanie planu pilotażowego dla brandenburskiego odcinka granicznego od km 32 do km 36. Wykonanie planu pilotażowego nastąpi prawdopodobnie w 2022 roku. W ramach tych prac zostanie przygotowana również opinia do przedłożonego przez stronę polską ramowego planu utrzymania Nysy Łużyckiej dla odcinka rzeki od km 40+500 do km 74+334.

Komisja przyjęła do wiadomości informację strony polskiej, że podtrzymuje wcześniej przekazane informacje w sprawie inwentaryzacji, usunięcia wywrotów drzew i zakrzewień. Strona polska postara się pozyskać decyzje administracyjne w 2022 r.

Komisja poprosiła Grupę **W4** o informowanie o wynikach prac obu stron oraz ich doświadczeniach z realizacją ramowego planu utrzymania podczas następnego posiedzenia.

6. Omówienie i uzgodnienie spraw Grupy Roboczej W5

(punkt 6 /28 posiedzenia)

6.1 Sprawozdanie Grupy za rok 2021

(punkt 6.1 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła sprawozdanie Grupy **W5**. Sprawozdanie to stanowi **załącznik nr 12** do niniejszego protokołu.

Komisja przyjęła do wiadomości, że monitoring Nysy Łużyckiej w roku 2021 był kontynuowany zgodnie z ustaleniami. Komisja nadal uważa za konieczne coroczne wypracowanie ostatecznej oceny całości Raportu przez Grupę **W1** przy udziale grup **W2, W4 i W5** oraz innych ekspertów.

6.2 Plan pracy Grupy na rok 2023

(punkt 6.2 /28 posiedzenia)

Komisja zatwierdziła plan pracy Grupy **W5** na rok 2023. Plan ten stanowi **załącznik nr 13** do niniejszego protokołu.

6.3 Inne sprawy

(punkt 6.3 /28 posiedzenia)

6.3.1. Bilans wodnogospodarczy Nysy Łużyckiej

(punkt 6.3.1 /28 posiedzenia)

Celem wypracowania podstaw metodycznych na rzecz aktualizacji bilansu wodnogospodarczego Nysy Łużyckiej z 2001 i następnie opracowania projektu odpowiednio zmodyfikowanego dokumentu, Grupy **W1** i **W5** wytypowały swych przedstawicieli do prac w planowanej do powołania grupie ekspertów (po 5 przedstawicieli każdej ze stron [PL/DE]).

Pierwsza narada nowo utworzonej wspólnej polsko-niemieckiej grupy ekspertów ds. aktualizacji bilansu wodnogospodarczego Nysy Łużyckiej odbyła się w dniu 1 lipca 2022 r. w formule wideokonferencji. Omówiono i wstępnie uzgodniono podstawy i zasady współpracy w ramach grupy ekspertów oraz przedyskutowano przewidywany rzeczowo-fachowy zakres planowanego współdziałania (np. szczegóły dotyczące sposobu i trybu działania, dotyczące metody oraz zastosowania wieloleci/horyzontów odniesienia, itp.). Pierwsza regularna narada fachowa grupy ekspertów ma się odbyć najpóźniej do końca października 2022 r.

Komisja oczekuje, że będzie informowana o dalszych postępach w tej sprawie na następnym posiedzeniu.

6.3.2. Informacje o planach technicznych LEAG dotyczących zalania 3 planowanych jezior poeksploatacyjnych w ramach rekultywacji kopalni odkrywkowej Jänschwalde

(punkt 6.3.2 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości informację Krajowego Urzędu Środowiska Brandenburgii przekazaną w ramach prac Grupy **W5** o aktualnych planach

LEAG. Wygaśnięcie kopalni odkrywkowej Jänschwalde nastąpi prawdopodobnie w 2023 r. i od tego momentu będzie prowadzona rekultywacja wyeksploatowanych terenów.

Zasadniczo koncepcja LEAG w aktualnej wersji przewiduje realizację dwóch niezależnych od siebie przedsięwzięć częściowych. Przedsięwzięcie częściowe nr 1 obejmuje stworzenie jezior poeksploatacyjnych Heinersbrücker See i Jänschwalder See wraz z budową wszelkich budowli i instalacji niezbędnych do poboru, przerzutu oraz wprowadzenia do i odprowadzenia z tych jezior wody z Nysy Łużyckiej i ze Sprewy. Przedsięwzięcie częściowe nr 2 obejmuje stworzenie jeziora poeksploatacyjnego Taubendorfer See wraz z wszelkimi niezbędnymi budowlami i instalacjami. W ramach tego przedsięwzięcia częściowego przewidziany jest pobór wody jedynie z rzeki Nysy Łużyckiej.

Dalsze informacje, które przekazano, dotyczyły planowanych charakterystyk jezior poeksploatacyjnych, przewidzianych ze strony LEAG kroków związanych z procedurą zezwoleń, szczegółowego rozdziału wód w obszarze Jänschwalde oraz prognozowanego czasu niezbędnego dla zalewania trzech ww. jezior poeksploatacyjnych.

Procedura scopingowa zostanie prawdopodobnie przeprowadzona w latach 2022-2023. Właściwe instytucje strony polskiej zostaną włączone do uczestnictwa w procedurze.

Komisja oczekuje, że będzie informowana o dalszych postępach w tej sprawie na następnym posiedzeniu.

7. Omówienie ważniejszych zadań wynikających bezpośrednio z Umowy (punkt 7 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości, że w chwili obecnej nie ma konieczności omówienia żadnych zagadnień wynikających bezpośrednio z Umowy.

8. Inne sprawy (punkt 8 /28 posiedzenia)

8.1 Informacja o aktualnych przedsięwzięciach w obszarze przygranicznym (punkt 8.1 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości informacje strony polskiej o aktualnych przedsięwzięciach w zakresie ochrony przeciwpowodziowej w obszarze przygranicznym. Informacje te stanowią **załącznik nr 14** do niniejszego protokołu.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, a w jego strukturze Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej w Szczecinie oraz we Wrocławiu (PGW WP RZGW) od wielu lat realizują zadania inwestycyjne położone w obszarze przygranicznym, mające na celu podniesienie bezpieczeństwa powodziowego odcinka Odry znajdującego się w Regionie Wodnym Dolnej Odry

i Przymorza Zachodniego oraz Regionie Wodnym Odrzy Środkowej, w tym również inwestycje na ciekach będących dopływami Odry.

Komisja oczekuje, że będzie nadal informowana o aktualnych przedsięwzięciach na następnym posiedzeniu.

8.2 Aktualny stan planów i działań na Odrze Granicznej w związku z podpisaniem polsko-niemieckiej umowy o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu polsko-niemieckim (punkt 8.2 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości informację Grupy **W4**, że w nawiązaniu do art. 14 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Republiki Federalnej Niemiec o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu polsko-niemieckim (ochrona przeciwpowodziowa, warunki przepływu i żeglugi), zwanej dalej „Umową Odrzańską”, czwarte posiedzenie Wspólnego Komitetu odbyło się w dniu 17 lutego 2022 r. w formule wideokonferencji. Organizatorem spotkania była strona niemiecka. Projekt protokołu z posiedzenia znajduje się obecnie na etapie opracowywania przez organizatora, a następnie zostanie uzgodniony ze stroną polską.

Podczas posiedzenia zatwierdzono i podpisano protokół z trzeciego posiedzenia Wspólnego Komitetu. Protokół ten został załączony do niniejszego protokołu, jako **załącznik nr 15**.

Przedmiotem obrad czwartego posiedzenia Wspólnego Komitetu były następujące punkty:

- sprawozdanie z działalności podległej Wspólnemu Komitetowi Grupy Roboczej ds. Wdrożenia Umowy (w okresie pomiędzy trzecim a czwartym posiedzeniem Wspólnego Komitetu, grupa robocza przeprowadziła trzy narady, odpowiednio w: lutym 2020 r., wrześniu 2020 r. oraz czerwcu 2021 r.);
- prezentacja stanu przygotowania i wdrożenia prac dotyczących projektów i działań po stronie polskiej i niemieckiej ukierunkowanych na realizację zapisów Umowy Odrzańskiej;
- przygotowanie procedury zwrotu kosztów za bagrowanie jeziora Dąbie zgodnie z art. 8 i przekopu Klucz-Ustowo zgodnie z art. 10 Umowy Odrzańskiej;
- aktualne informacje strony polskiej odnośnie do Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły (POPDOW);
- stan realizacji działań związanych z oceną oddziaływania na środowisko dla projektu „1B.2 Etap 1 oraz Etap 2 – prace modernizacyjne na Odrze granicznej”;
- aktualne informacje strony niemieckiej dotyczące stanu zaawansowania wdrożenia procedur strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla koncepcji regulacji cieku Odry granicznej.

Piąte posiedzenie Wspólnego Komitetu zaplanowane zostało wstępnie na październik/listopad 2022 r. w formule stacjonarnej w Polsce, przy założeniu, że nie będą obowiązywały obostrzenia związane z pandemią Covid-19. Alternatywnie nie wyklucza się formy hybrydowej bądź wideokonferencji celem przeprowadzenia spotkania względnie ostatecznie rozważona zostanie zmiana terminu posiedzenia za obustronnym porozumieniem na termin późniejszy, gdy obostrzenia przestaną obowiązywać.

W okresie od października 2021 r. do czasu niniejszego posiedzenia Komisji przeprowadzono jedną naradę Grupy Roboczej ds. Wdrożenia Umowy (6. narada grupy roboczej w dniu 14 czerwca 2022 r. w Szczecinie).

W jej ramach omówiono następujące tematy:

- aktualizacja harmonogramu rzeczowo-czasowego dotycząca wdrożenia Koncepcji Regulacji Cieku Odry granicznej;
- zatwierdzenie dokumentu wnioskującego przygotowanie środków budżetowych przez stronę niemiecką (art. 8 i 10 Umowy Odrzańskiej);
- projekt dokumentu „Wynik wspólnego uzgodnienia dotyczącego prac planistyczno-projektowych i realizacji przedsięwzięć na odcinkach granicznych rzeki Odry i Odry Zachodniej”;
- stan wdrożenia procedury Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dla koncepcji regulacji (informacja strony niemieckiej);
- stan wdrożenia projektu POPDOW (informacja strony polskiej);
- modelowanie 2D rejonu węzła Odra-Warta i rejonu Słubic;
- projekt przebiegu trasy regulacyjnej Odry granicznej;
- opiniowanie i uzgadnianie przedsięwzięć budowlanych planowanych do realizacji w ramach „Umowy Odrzańskiej” przez obie strony;
- stan kadr na rzecz działań związanych z wdrożeniem koncepcji regulacji po stronie niemieckiej (WSA Odra-Hawela);
- zarządzanie osadami;
- kontrole powodzenia, monitoring.

Ponadto na podstawie rekomendacji Wspólnego Komitetu wyrażonej w ramach jego czwartego posiedzenia, w dniu 27 kwietnia 2022 r. odbyło się spotkanie robocze zespołu ekspertów w sprawie prac modelowych 2D dotyczących odcinków Odry granicznej „Węzeł Odra-Warta” oraz „Słubice wraz z wejściem do basenu postojowego NW Słubice”. Omówiono uwagi, wskazówki i pytania związane z kalibracją obu modeli, dotyczące wyników modelowania rozwiązań projektowych oraz odnoszące się do treści ujętych w projekcie raportów z przeprowadzonych badań modelowych (odpowiednio: maj 2021 [Odra-Warta] względnie czerwiec 2021 [Słubice]).

Strona polska poinformowała Komisję o aktualnym stanie przygotowania oraz wdrożenia zadań przez PGW WP RZGW w Szczecinie w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły (POPDOW). Projekt jest współfinansowany ze środków Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju

(Bank Światowy). PGW WP RZGW w Szczecinie należy do beneficjentów Projektu. Informacja ta stanowi **załącznik nr 16** do niniejszego protokołu.

Procedura transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia – „1B.2 Etap 1 oraz Etap 2 – Prace modernizacyjne na Odrze granicznej w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły” została zaakceptowana na mocy decyzji środowiskowej z dnia 18 marca 2020 r. Sprzeciw w stosunku do tej decyzji środowiskowej zgłosiło m.in. Ministerstwo Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu Brandenburgii. W okresie od stycznia do marca 2022 r. przeprowadzono po stronie polskiej i po stronie niemieckiej konsultacje społeczne dotyczące Raportu OOŚ uzupełnionego przez Inwestora (RZGW Szczecin) na wniosek GDOŚ. Postępowanie odwoławcze dotyczące decyzji środowiskowej z 18 marca 2022 r. zostało zakończone 16 sierpnia 2022 r. wraz z wydaniem decyzji GDOŚ.

Przedłożona stronie niemieckiej, przez PGW WP RZGW w Szczecinie (pismem z dnia 2 sierpnia 2021 r.), propozycja programu monitorowania transgranicznych oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na przyrodnicze dobra chronione, została po uzupełnieniach wdrożona jako dokument „Program Monitoringu Stanu Istniejącego” (tzw. monitoring przedinwestycyjny i na czas realizacji prac). PGW WP RZGW w Szczecinie finalizuje prace nad projektem „Programu Monitoringu Poinwestycyjnego”. Dokument ten będzie przedmiotem prac bilateralnej grupy ekspertów ds. monitoringu oddziaływania przedsięwzięć strony polskiej na stronę niemiecką, którą planuje się powołać.

W ramach przeprowadzonego scopingu dla strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczącej koncepcji regulacji cieku zostało zgłoszonych 30 uwag. Właściwy organ wydający plan prawnie wiążący (przy Generalnej Dyrekcji Dróg Wodnych i Żeglugi w Magdeburgu) ustalił ramy badania datowane na 1 lipca 2022 r. Następnie zostanie opracowana prognoza oddziaływania na środowisko.

Po stronie niemieckiej kontynuowane są badania historyczne i oceny ryzyka w odniesieniu do zanieczyszczenia środkami bojowymi (ładunkami wybuchowymi). Znane są wyniki badań osadów. Większość zbadanych próbek nie jest obciążona lub jest obciążona w niewielkim stopniu.

Komisja oczekuje, że będzie informowana o dalszych krokach w powyższych sprawach na następnym posiedzeniu.

8.3 Urządzenia ochrony przeciwpowodziowej miejscowości Krzewina Zgorzelecka po stronie polskiej i miasta Ostritz po stronie niemieckiej (punkt 8.3 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości informację Strony polskiej, że w 2021 r. nie zostało zlecone wykonanie dokumentacji technicznej dla przedmiotowego zadania. Wykonanie dokumentacji i realizacja zadania będą uwzględnione w planach inwestycyjnych na kolejne lata.

Komisja oczekuje, że będzie informowana o dalszych krokach w powyższej sprawie na następnym posiedzeniu.

8.4 Przeciwpowodziowy zbiornik retencyjny Rennersdorf

(punkt 8.4 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości, że do tego punktu nie ma nowych informacji.

Obecnie Dyrekcja Krajowa Saksonii (LDS) pracuje nad wydaniem decyzji planu prawnie wiążącego (urzędowego odbioru) na regularną eksploatację przeciwpowodziowego zbiornika retencyjnego. W okresie do wydania urzędowego pozwolenia na regularną eksploatację, przeciwpowodziowy zbiornik retencyjny w przypadku pojawienia się wielkiej wody przejmuje w całości przypisaną jemu funkcję ochrony przeciwpowodziowej.

Komisja oczekuje, że będzie informowana o dalszych krokach w tej sprawie na następnych posiedzeniach.

8.5 Przebudowa jazów Hagenwerder i Weinhübel na Nysie Łużyckiej w celu zabezpieczenia migracji ryb

(punkt 8.5 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości informacje Strony niemieckiej:

Strona niemiecka poinformowała w sprawie przebudowy jazu Hagenwerder, że opracowanie projektu budowlanego koniecznego do uzyskania pozwolenia na budowę zostało zakończone. Do wykonania jest jeszcze procedura zatwierdzenia przez organ strony polskiej w sprawie ooś. Tylko wtedy możliwa jest kontynuacja prac planistyczno-projektowych (projekt wykonawczy). W zależności od uzyskania pozwolenia, realizacja prac budowlanych może nastąpić najwcześniej od 2023 r.

Strona niemiecka poinformowała w sprawie przebudowy jazu Weinhübel, że uzyskano zgody RZGW Wrocław, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Starostwa Powiatowego Görlitz (Urząd Ochrony Zabytków i Urząd Środowiska) oraz jednostki sprawdzającej budownictwo wodne LTV. Prace budowlane na jazu rozpoczęły się 7 czerwca 2022 roku i mają potrwać prawdopodobnie do listopada 2022 roku.

Komisja oczekuje, że będzie informowana o dalszych krokach w tej sprawie na następnym posiedzeniu.

8.6 Eksploatacja jazów Groß Gastrose/Sadzarzewice, Zelz/Zieliska, Pusack/Żarki Wielkie, Griesen/Późno, Forst/Zasieki, Bad Muskau/Łęknica, Deschka/Pieńsk

(punkt 8.6 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości, odnośnie do przedsięwzięcia w Griesen, że strona polska oczekuje na wyniki modelowania strony niemieckiej, które pokażą, czy projekt stanowi potencjalne zagrożenie powodziowe po stronie polskiej.

Strona niemiecka poinformowała, że na podstawie opinii w postępowaniu scopingowym powinien zostać zmniejszony zakres działań dla obiektu częściowego 1, dla obiektu częściowego 2 (profilowanie ciekłu) nie będzie realizacji w perspektywie krótko- i średnioterminowej oraz nowa budowa zastępcza jazu Grießen na Nysie Łużyckiej ma nastąpić jako obiekt częściowy 3 jak poprzednio. W ramach obiektu częściowego 1 planowane są działania naprawcze na progu przelewowym w lewym wale Nysy poniżej jazu, co powinno ustabilizować stateczność. Dalsze działania dotyczące obiektu częściowego 1, takie jak wyrównanie korony wału przy ujściu kanału energetycznego do Nysy Łużyckiej, zabezpieczenie istniejącej drogi na wyspie i gazociągu, zostały w międzyczasie wdrożone.

Obie strony stwierdziły, że ze względu na sytuację epidemiczną COVID-19 spotkanie informacyjne na szczeblu roboczym z zainteresowanymi organami w Polsce na temat planowanych działań może odbyć się dopiero po ustaniu zagrożenia. Obie strony uzgodnią termin spotkania drogą korespondencyjną.

Ponadto strona niemiecka poinformowała, że opracowywana jest dokumentacja planistyczna zarządzania ryzykiem powodziowym dla jazu w Bad Muskau/Łęknicy. Wniosek o wydanie pozwolenia wodnoprawnego dla remontu jazu, elektrowni wodnej i przepławki jest obecnie sprawdzany przez Starostwo Powiatowe w Görlitz. Otwarte kwestie odnośnie do ochrony zabytków powinny zostać wyjaśnione z Wyższym Urzędem Ochrony Zabytków.

Komisja oczekuje, że będzie informowana o dalszych krokach w tej sprawie na następnych posiedzeniach.

8.7 Jaz Vierradenmühle w Görlitz

(punkt 8.7 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości informacje strony niemieckiej, że obecnie uzgadniana jest nowa umowa dzierżawy pomiędzy nowym operatorem elektrowni wodnej a właścicielem nieruchomości LTV/Zakład Sprewy/Nysy. Nadal nie ma rozwiązania dla przepławki dla ryb. W 2022 r. Urząd Wodny Powiatu Görlitz ponownie wystąpi do operatora elektrowni wodnej o przedstawienie koncepcji przepławki dla ryb. Obie strony są nadal zainteresowane działaniem elektrowni wodnej i związaną z tym budową przepławki dla ryb.

Komisja oczekuje, że zostanie poinformowana o postępach w tej sprawie na następnym posiedzeniu.

8.8 Oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym

(punkt 8.8 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła następujące informacje strony polskiej i niemieckiej i oczekuje informacji o dalszych krokach na następnym posiedzeniu:

Ochrona przeciwpowodziowa w gminie Krauschwitz, dzielnica Klein Priebus

Komisja przyjęła do wiadomości następujące informacje strony niemieckiej:

Obecnie na zlecenie Krajowego Zarządu Zapór Wodnych Saksonii (LTV Saksonia) opracowywany jest projekt budowlany konieczny do uzyskania pozwolenia na budowę. Wkład merytoryczny dotyczący Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz raport o oddziaływaniu na środowisko (ooŚ) w ramach oceny oddziaływania na środowisko dopasowane zostaną jeszcze w poszczególnych częściach do aktualnego stanu prac planistyczno - projektowych.

Wykonanie streszczenia projektu budowlanego koniecznego do uzyskania pozwolenia na budowę i udział polskich organów jest przewidziane przez Dyрекcję Krajową Saksonii z końcem października 2022 r.

Ochrona przeciwpowodziowa Rothenburg/Oberlausitz, dzielnica Lodenau

To zadanie z zakresu ochrony przeciwpowodziowej podzielone jest na dwa odcinki: „Cofnięcie wału głównego nr 1 poniżej jazu” (zwany Lodenau 1) oraz „Podwyższenie wału głównego nr 2 powyżej jazu” (Lodenau 2).

W przypadku tej inwestycji niezbędna jest ocena transgranicznego oddziaływania na środowisko. Obecnie trwają prace planistyczno - projektowe na zlecenie LTV-Saksonia. Niezbędny raport o oddziaływaniu na środowisko oraz wkład merytoryczny dot. RDW mają zostać w pełni ukończone w tym roku. Przewiduje się, że przekazanie stronie polskiej przetłumaczonej wersji dokumentacji planistyczno - projektowej nastąpi w drugiej połowie 2022 r.

Strona niemiecka, reprezentowana przez LTV zobowiązała się do sporządzenia osobnego dokumentu przez biuro projektowe PGSL, ułatwiającego organom strony polskiej podjęcie decyzji o dalszym postępowaniu. Dokument znajduje się obecnie u zleceniobiorcy – w Instytucie Rozwoju Przestrzennego i Urbanistycznego (ifs GmbH). Na podstawie wkładu ifs GmbH wykonany zostanie dokument dotyczący oceny środowiskowej rozważanych wariantów przebudowy polskich budowli przeciwpowodziowych.

Termin udziału polskich organów przewidziano na listopad 2022 r.

Strona niemiecka zapewniła, że działania w Lodenau zostaną uwzględnione, względnie zintegrowane przy aktualizacji map i planów dotyczących zarządzania ryzykiem powodziowym.

Komisja oczekuje, że będzie informowana o dalszych krokach w tej sprawie na następnych posiedzeniach.

8.9 Plany Federalnej Administracji Dróg Wodnych i Żeglugi dotyczące Śluzy Wschód w Hohensaaten i śluzy Schwedt (punkt 8.9 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości następujące informacje grupy **W4**:

Śluza Wschód Hohensaaten:

Obecnie opracowywana jest wstępna koncepcja celem wyłonienia wariantu najbardziej korzystnego pod względem ekonomicznym. Ten etap projektowy powinien zostać zakończony do stycznia 2023 r.

Badane są warianty długości śluzy 115 m i 130 m z zamknięciami wrót w obrębie głowy górnej. Planowane są dopasowania i wykonanie nowych miejsc postojowych w górnym awanporcie.

Aktualnie wychodzi się z założenia, że powinna zostać następnie postępowanie w sprawie ustalenia planu prawnie wiążącego.

Uruchomienie nowej śluzy przewidziano na rok 2028.

Śluza Schwedt:

Odpowiedzialność za przebudowę śluzy Schwedt powierzono odpowiedniemu wydziałowi w WSA Odra – Hawela w Eberswalde. Obecnie planuje się, że zadanie zostanie wykonane w ciągu 5 lat.

Komisja zleciła Grupie **W4** dalsze monitorowanie tematu i informowanie jej na kolejnym posiedzeniu.

8.10 Zaktualizowane wykazy urzędów i jednostek specjalistycznych właściwych dla poszczególnych odcinków wód granicznych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Federalnej Niemiec

(punkt 8.11 /28 posiedzenia)

Komisja przyjęła do wiadomości, że wykazy urzędów i jednostek specjalistycznych właściwych dla poszczególnych odcinków wód granicznych zostały zaktualizowane w lipcu 2022 r. Stanowią one **załącznik nr 17** do niniejszego protokołu.

9. Współpraca ze Stałą Polsko-Niemiecką Komisją Graniczną

(punkt 9 /28 posiedzenia)

Zaplanowane zadania utrzymaniowe na ostrogach na rok 2021 na niemieckim brzegu zostały przez Komisję Graniczną zaakceptowane. Informacja o planowanych działaniach utrzymaniowych na rok 2022 została odpowiednio przekazana w dniu 20 stycznia 2022 r. na podstawie ustaleń zgodnie z pkt 9 z 28 posiedzenia (Warszawa, 23 – 24 listopada 2021 r.). W tej sprawie nie ma jeszcze stanowiska Komisji Granicznej.

W celu zoptymalizowania procesu uzyskiwania zgody dąży się do tego aby listę z planowanymi działaniami przekazywać już w listopadzie/grudniu roku poprzedniego (wcześniejszy termin jest praktycznie niemożliwy do zrealizowania ponieważ szkody są możliwe do zarejestrowania przy jak najniższym stanie wód – zgodnie z doświadczeniem wypada to na przełomie września i października).

WSA Odra – Hawela zwraca się z prośbą o udzielanie jak najszybciej zgody, z racji brakującego czasu na realizację działań.

Propozycja ze strony Komisji ds. wód granicznych zawarta w pkt 9 protokołu z 28 posiedzenia, aby w przyszłości przekazywać Komisji Granicznej poglądową mapę sytuacyjną, zamiast „części graficznej, zawierającej rzut poziomy inwestycji przedstawiony na aktualnej mapie sytuacyjno-wysokościowej oraz linie brzegowe przed i po wykonaniu zadania, jak również znaki graniczne”, nie

została przyjęta przez Komisję Graniczną na jej 6 posiedzeniu (Poczdami, 8 – 10 czerwca 2022). Komisja Graniczna podtrzymuje swoje stanowisko w tej sprawie wyrażone w punkcie 6.2 protokołu z jej 5 posiedzenia (Bukowina Tatrzańska, 9 – 12 stycznia 2018 r.).

W odniesieniu do propozycji Komisji ds. wód granicznych, dotyczącej częstotliwości oraz rodzaju przedkładanej do zaopiniowania dokumentacji technicznej, Komisja Graniczna dopuszcza możliwość przedstawiania corocznie listy planowanych przedsięwzięć utrzymaniowych, które powinny zawierać dokumenty wymienione w pkt 6.2. protokołu z jej 5 posiedzenia, w celu zbadania warunku zgodnie z art. 11 ust. 1 Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o oznakowaniu i utrzymaniu wspólnej granicy na odcinkach lądowych i wodach granicznych oraz powołaniu Stałej Polsko – Niemieckiej Komisji Granicznej, podpisanej w dniu 16 września 2004 r. w Warszawie.

10. Ustalenie miejsca i terminu trzydziestego posiedzenia Komisji (punkt 10 /28 posiedzenia)

Przewodniczący Komisji uzgodnili, że trzydzieste posiedzenie Polsko-Niemieckiej Komisji do spraw Wód Granicznych odbędzie się w Szczecinie (Rzeczpospolita Polska), w dniach 6 – 7 czerwca 2023 r.

Przewodnicząca polskiej części Komisji prześle Przewodniczącej niemieckiej części Komisji stosowne zaproszenie.

Niniejszy protokół został sporządzony w dniu 14 września 2022 r. w Dreźnie (Republika Federalna Niemiec) w językach polskim i niemieckim, przy czym obydwa teksty mają jednakową moc.

Protokół niniejszy podlega zatwierdzeniu przez właściwe organy zgodnie z porządkiem prawnym obowiązującym w każdym państwie.

Przewodnicząca
polskiej części Komisji

Monika Niemiec-Butryn

Przewodnicząca
niemieckiej części Komisji

Heide Jekel

